

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/125/2024
Identifikačné číslo spisu: 4119205548
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4119205548.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne S. S., narodenej XX. X. XXXX, K., V. Č. S. XXXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Gráčíkom, Nitra, Farská 40, proti žalovaným 1/ X. H.Á., narodenej XX. E. XXXX, Š., X. XXX/X, 2/ Y. H., narodenému XX. R. XXXX, K., Q. XX, obom zastúpeným advokátom JUDr. Stanislavom Pavlom, PhD., Bratislava, Šancová 58, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7C/39/2019, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 4. júna 2024 sp. zn. 12Co/112/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom, v poradí druhým, č. k. 7C/39/2019-755 z 22. augusta 2023 určil, že nehnuteľnosť - rodinný dom so súp. č. XXX, postavený na pozemku parc. č. XXX/X v okrese K., obec K., k. ú. P. Š., na základe rozhodnutia o povolení rozostavanej stavby vydaného obcou Š. dňa 20. júna 2018, právoplatného dňa 16. júla 2018, č. j. 142/2018-316-03-Vr, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov S. H. S. a Y. H. v podiele 1/1; vyslovil, že žalobkyňa má voči žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a predchádzajúceho odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), § 40a, § 132 ods. 1, § 143, § 145 ods. 1 a § 146 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 88a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“). Dospel k záveru, že sporný rodinný dom patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) žalobkyne a žalovaného 2/. Mal za preukázané, že výlučným vlastníkom pozemkov, na ktorých bola postavená novostavba rodinného domu, bol žalovaný 2/. Za stavebníka rodinného domu považoval súd prvej

inštancie žalovaného 2/ ako fyzickú osobu a neuveril jeho obrane, že vystupoval vo vzťahu k stavbe ako konateľ spoločnosti Y. Z. W..Y.R.. Vychádzal pritom z ustanovení stavebného zákona a z listinných dôkazov z konania o vydanie dodatočného stavebného povolenia k rodinnému domu. Zo žiadneho dokumentu predloženého stavebnému úradu v uvedenom konaní totiž nevyplývalo, že by žalovaný 2/ vystupoval ako konateľ spoločnosti Y. Z. W..Y.R.. Súd tiež dospel k záveru, že hrubá stavba rodinného domu existovala už vo februári 2018, teda v čase trvania manželstva žalobkyne a žalovaného 2/. Za nepreukázané považoval tvrdenie žalovaných ohľadom stupňa rozostavanosti stavby, keď svedkyňa K. sa vyjadrila tak, že stavba mala základy a vyťahnuté múry a aj potvrdila stav rozostavanosti nehnuteľnosti na fotografiách nachádzajúcich sa v súdnom spise. Aj zo žiadosti o dodatočné stavebné povolenie, ktorú podpísal sám žalovaný 2/, bolo zrejmé, že v čase jej spísania dňa 12. februára 2018 boli na stavbe realizované prvky hrubej stavby, a teda išlo už o stavbu v právnom zmysle.

1.2. Súd prvej inštancie poukázal na to, že dňa 31. novembra 2017 bola medzi spoločnosťou Y. Z. W..Y.R.. ako objednávateľom a spoločnosťou LEGA, a.s., ako zhotoviteľom uzatvorená zmluva o dielo na rodinný dom J. v Š. s tým, že dielo sa má začať stavať po zaplatení zálohy vo výške 50 % z ceny diela a k ukončeniu diela malo dôjsť do 30 dní od začatia prác. Podľa predložených faktúr k uhradeniu zálohovej platby došlo 7. decembra 2017, avšak z preberacieho protokolu stavebných prác k rodinnému domu vyplývalo, že stavebné práce mali byť začaté 1. decembra 2017 a ukončené 14. decembra 2017, t. j. boli začaté skôr, než malo dôjsť k úhrade zálohy. Žalovaný 2/ až 12. februára 2018 podal na stavebný úrad žiadosť o dodatočné stavebné povolenie, pričom žiadosť podal ako fyzická osoba. Za neštandardný označil súd prvej inštancie následný postup žalovaných, keď žalovaná 1/ dňa 21. marca 2018 uzatvorila so spoločnosťou Y. Z. W..Y.R.. zmluvu o dielo, predmetom ktorej mala byť novostavba drevodому so začiatkom zhotovenia diela stanoveným na marec 2018 a ukončením v júni 2018, hoci k uzatvoreniu zmluvy o prevode práv a povinností stavebníka medzi žalovaným 2/ a žalovanou 1/ došlo až 9. mája 2018 a dodatočné povolenie stavby v prospech žalovanej 1/ bolo vydané dňa 20. júna 2018. Pritom dňa 12. februára 2018 podal žalovaný 2/ na stavebný úrad žiadosť o dodatočné stavebné povolenie a podpísal ju ako fyzická osoba bez uvedenia, že koná ako konateľ spoločnosti Y. Z. W..Y.R.. Zároveň v žiadosti vyhlásil, že dom má prvky hrubej stavby. Tento postup aj z časového hľadiska navodzoval záver, že žalovaný 2/ od počiatku pri realizácii stavby vystupoval ako fyzická osoba a s nehnuteľnosťou, ktorej hrubá stavba už bola v čase podania žiadosti o vydanie stavebného povolenia v zmysle jeho vyjadrenia postavená, nenakladal v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

1.3. Z faktúr predložených žalovaným 2/, ktorými sa snažil preukázať financovanie stavby spoločnosťou Y. Z. W..Y.R.. ako jej vlastníkom, podľa súdu prvej inštancie nebolo možné bez pochybností ustáliť, že išlo o náklady súvisiace so stavbou predmetného rodinného domu. Z časového hľadiska viaceré faktúry predchádzali obdobiu začatia výstavby rodinného domu a dobropis k faktúre od spoločnosti LEGA, a.s. z 31. decembra 2016 sa vzťahoval dokonca na práce vykonávané v roku 2016 na stavbe iného rodinného domu a garáže v Nitre. Osobitne poukázal súd prvej inštancie na faktúru od dodávateľa STRECHY BRATH, s.r.o., podľa ktorej strecha mala byť dodaná 2. novembra 2017, avšak stavebné práce podľa zmluvy z 31. novembra 2017 mali byť začaté až 1. decembra 2017.

1.4. Súd prvej inštancie poukázal aj na skutočnosť, že v zmluve o dielo uzavretej medzi LEGA, a.s. a Y. Z. W..Y.R.. z 31. novembra 2017 bola dohodnutá cena diela 19 945,50 eura bez DPH, avšak podľa zmluvy o dielo uzavretej 21. marca 2018 medzi žalovanou 1/ a spoločnosťou Y. Z. W..Y.R.. predstavovala cena diela sumu 80 400 eur s DPH. Žalovaní v konaní vôbec netvrdili a ani nepreukázali, z akých finančných prostriedkov bola financovaná celá suma ceny diela. Žalovaná 1/ uviedla, že zmluvu o dielo uzatvorila z dôvodu, že v spoločnosti Y. Z. W..Y.R.. mala investované peniaze a týmto spôsobom si ich chcela chrániť, mala byť vlastníkom domu, ale dohodli sa, že vlastníkom sa pri predaji domu stane iná osoba. Z uvedeného konštatovania nebolo súdu prvej inštancie zrejmé, ako mali byť chránené jej investície do spoločnosti Y. Z. W..Y.R., keď kúpna cena mala byť pri predaji tretej osobe vyplatená spoločnosti Y. Z. W..Y.R.. a nie žalovanej 1/. Súd uviedol, že dom mohla priamo predať spoločnosť Y. Z. W..Y.R., ktorá podľa tvrdení žalovaných bola jeho vlastníkom, a nemusela sa uzatvárať zmluva o dielo, a to navyše v čase, keď dielo bolo už vyhotovené (február 2018). Žalovaná 1/ neuviedla, v akej

výške investovala finančné prostriedky do spoločnosti Y. Z. W..Y.R.. a na základe akého dôvodu, keď ako spoločník v nej figurovala až od 13. septembra 2019. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na zákon č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti. Za otázne označil súd prvej inštancie aj to, prečo spoločnosť Y. Z. W..Y.R.. ako zhotoviteľ diela neuzatvorila zmluvu o dielo so žalovaným 2/, ktorý bol v čase uzatvárania zmluvy o dielo stavebníkom diela.

1.5. Za nepreukázané považoval súd prvej inštancie aj tvrdenie žalovaného 2/, že sporné nehnuteľnosti slúžili len na výkon jeho podnikateľskej činnosti, keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že sporné nehnuteľnosti boli určené na spoločné bývanie manželov. Súd prvej inštancie uzavrel, že rodinný dom bol postavený v čase trvania manželstva žalobkyne a žalovaného 2/, ktorému sa nepodarilo preukázať, že na jeho výstavbu použil výlučne finančné prostriedky spoločnosti Y. Z. W..Y.R.. Vzhľadom k tomu, že nehnuteľnosť patrila do BSM, súd vyhodnotil zmluvu o prevode práv a povinností stavebníka uzatvorenú medzi žalovaným 2/ a žalovanou 1/ dňa 9. mája 2018 ako absolútne neplatný právny úkon pre absenciu súhlasu žalobkyne ako manželky žalovaného 2/ na takýto úkon.

1.6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a žalobkyni ako úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov v rozsahu 100 % voči žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom zo 4. júna 2024 sp. zn. 12Co/112/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP); žalobkyni priznal voči žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie a s jeho odôvodnením, na ktoré v plnom rozsahu odkázal. K odvolacím námietkam žalovaných doplnil, že predmetom sporu bola nehnuteľnosť, o ktorej žalobkyňa tvrdila, že patrí do BSM, preto žalobkyni svedčila aktívna vecná legitímácia v spore a žalovanému 2/ ako bývalému manželovi žalobkyne pasívna vecná legitímácia. Keďže rozhodnutím stavebného úradu bolo žalovanej 1/ ako stavebníkovi vydané dodatočné stavebné povolenie, bolo potrebné, aby sa pasívna vecná legitímácia vzťahovala aj ňu. Ani aplikácia ustanovenia § 542 ods. 1 Obchodného zákonníka nemohla viesť k záveru, že vlastníkom rodinného domu mala byť spoločnosť Y. Z. W..Y.R.. Bolo preukázané, že stavba existovala už v mesiaci február 2018 a bola postavená na pozemku objednávateľa, ktorým bol žalovaný 2/ ako fyzická osoba, ktorý bol zároveň aj vlastníkom stavby. Spoločnosť Y. Z. W..Y.R.. mala byť stavebníkom až na základe zmluvy o dielo uzatvorenej dňa 21. marca 2018 so žalovanou 1/ ako objednávateľom. Odvolací súd považoval dojednanie tejto zmluvy o dielo za účelové, keďže rodinný dom, ako vyplývalo zo samotného vyhlásenia žalovaného 2/ v žiadosti o dodatočné povolenie stavby, už v čase jej uzatvorenia bol postavený. Z tejto žiadosti tiež vyplývalo, že stavebníkom domu bol žalovaný 2/. Žalovaná 1/ sa snažila vysvetliť dôvody, ktoré mali viesť k uzatvoreniu zmluvy o dielo, avšak kroky, ktoré žalovaní podnikali po vyhotovení diela (február 2018), podľa názoru odvolacieho súdu nedávali žiadny zmysel a logicky na seba nenadväzovali. Uvedené rozpory sa žalovaným nepodarilo vysvetliť. Vo vzťahu k obrane žalovaného 2/, že konal v mene spoločnosti Y. Z. W..Y.R., odvolací súd poukázal na skutočnosť, že v podstatných dokladoch absentovalo označenie obchodnej spoločnosti, preto nebolo možné jeho tvrdeniu prisvedčiť. V žiadosti o dodatočné povolenie stavby z 12. februára 2018 sa sám žalovaný 2/ označil za stavebníka bez označenia spoločnosti, za ktorú by vystupoval. Súčasne bol vlastníkom pozemku, na ktorom bola novostavba postavená, a ak by mala byť stavebníkom obchodná spoločnosť, s poukazom na § 58 ods. 2 stavebného zákona by musela preukazovať svoje právo k pozemku. Aj následne v konaní o dodatočnom povolení stavby podľa § 88a stavebného zákona konal stavebný úrad so žalovaným 2/ ako s fyzickou osobou, pričom žalovaný 2/ bol stavebníkom aj vlastníkom pozemku. V opačnom prípade by aj tu bolo potrebné dokladovať vzťah stavebníka k pozemku žalovaného 2/, čo nebolo preukázané.

2.2. K odvolacím námietkam, že na výstavbu nehnuteľnosti neboli použité žiadne finančné prostriedky patriace do BSM, odvolací súd uviedol, že z faktúr, ktoré mali tvrdenia o financovaní stavby preukázať, vystavených dodávateľmi X. Q., AMEXX s.r.o., STAVIVO, s.r.o., STRECHY BRATH, s.r.o., LEGA,

a.s., X. F., ALFA-NUM H. P. J., Q. Q., vôbec nevyplývalo, že by súviseli so stavbou sporného drevodomu v Š.. Tiež z faktúry a predfaktúry spoločnosti LEGA, a.s. najskôr vyplývalo, že spoločnosť fakturovala spoločnosti Y. Z. W..Y..R.. zálohu na materiál rodinného domu v X., až neskôr bola vyhotovená nová faktúra s tým, že nešlo o dom v X., ale v Š., pričom v tejto faktúre už spoločnosť LEGA, a.s. fakturovala stavebné práce na stavbe RD J. (nie stavebný materiál), a to s dátumom splatnosti 28. decembra 2017. Rovnako nedôveryhodne vyznievala aj faktúra od dodávateľa STRECHY BRATH, s.r.o. Okrem toho, že faktúra vôbec nepreukazovala súvis so spornou stavbou, strecha mala byť dodaná 2. novembra 2017, avšak podľa zmluvy o dielo uzavretej medzi LEGA, a.s. a Y. Z. W..Y..R.. mali byť stavebné práce začaté až 1. decembra 2017 a podľa preberacieho protokolu boli ukončené dňa 14. decembra 2017. Faktúra spoločnosti AMEXX s.r.o. sa vzťahovala na dodanie 5 ks diaľkových ovládačov v celkovej hodnote 1 800 eur, a to v polovici novembra 2017, pričom stavebné práce sa začali až 1. decembra 2017. Z dôkazov nachádzajúcich sa v spise tiež nie je zrejmé, že dielo bolo riadne zaúčtované v účtovníctve Y. Z. W..Y..R.. Zo zoznamu vydaných faktúr súd zistil, že spoločnosť LEGA, a.s. vystavila spoločnosti Y. Z. W..Y..R.. faktúry, avšak viacero z nich predchádzalo obdobiu začatia výstavby drevodomu v Š.Y.. Išlo o faktúry z apríla, mája, júna 2017. Dobropis k faktúre z 31. decembra 2016 sa vzťahoval na práce vykonané koncom roka 2016 na stavbe rodinného domu a garáže v K.. Podľa svedkyne B. K. postavil žalovaný 2/ v obci minimálne tri domy. Rovnako svedok H. V. Q. uviedol, že spolu so žalovaným realizovali asi dva až tri domy. Vychádzajúc zo zmluvy o dielo uzavretej medzi LEGA, a.s. a Y. Z. W..Y..R.. bola dohodnutá cena diela 19 945,50 eura bez DPH. Podľa zmluvy o dielo uzavretej dňa 21. marca 2018 medzi žalovanou 1/ a Y. Z. W..Y..R.. predstavovala cena diela 80 400 eur s DPH. Z predložených faktúr, ako aj z pohybov na účte spoločnosti Y. Z. W..Y..R.. bolo zrejmé, že táto spoločnosť dňa 7. decembra 2017 uhradila zálohovú platbu vo výške 10 000 eur, dňa 31. januára 2018 sumu 5 000 eur a dňa 27. februára 2018 sumu 4 945,40 eura. Podľa zmluvy o dielo z 30. novembra 2017 sa však zmluvné strany dohodli, že objednávateľ (Y. Z. W..Y..R..) poskytne zhotoviteľovi zálohu vo výške 50 % ceny diela pred začatím prác. Z preberacieho protokolu stavebných prác vyplýva, že stavebné práce boli začaté skôr (1. decembra 2017), ako došlo k úhrade zálohy 10 000 eur (7. decembra 2017). Žalovaní predložili aj ďalšie faktúry, ktorými sa snažili preukázať, že dielo financovala spoločnosť Y. Z. W..Y..R., avšak tieto faktúry nepreukazovali súvis so spornou stavbou a tiež predchádzali začatiu stavebných prác predmetného drevodomu. Odvolací súd uzavrel, že stavba bola postavená počas trvania manželstva a žalovaný 2/ nepreukázal jej financovanie výlučne z prostriedkov spoločnosti Y. Z. W..Y..R., preto bez ohľadu na účel jej postavenia bolo potrebné konštatovať, že patrí do BSM.

2.3. K odvolacím námietkam žalovaných, že svedkyňa K. bola ovplyvnená a fotografie stavby zo spisu stavebného úradu boli získané nezákonným spôsobom, odvolací súd uviedol, že žalovaní výpoveď svedkyne spochybňovali len preto, že mala pred pojednávacou miestnosťou komunikovať so žalobkyňou. Zároveň však najpodstatnejším dôkazom pre prijatie záveru súdu prvej inštancie o existencii hrubej stavby bolo, že túto skutočnosť uviedol sám žalovaný 2/ v žiadosti o dodatočné povolenie stavby. Rovnako sami žalovaní tiež vo vyjadrení z 8. júna 2021 uviedli, že podľa zmluvy o dielo z 30. novembra 2017 mala spoločnosť LEGA, a.s. vykonať práce, a to „konštrukcie obvodových stien, konštrukcie priečok a konštrukciu krovu“ na rodinnom dome J. v Š., pričom práce boli začaté dňa 1. decembra 2017 a ukončené dňa 14. decembra 2017. Existenciu hrubej stavby ešte pred februárom 2018 tak potvrdili samotní žalovaní bez ohľadu na namietané dôkazy.

2.4. Žalovaní tiež poukazovali na neexistenciu naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení s poukazom na prebiehajúce konanie o vyporiadanie BSM. Odvolací súd vysvetlil, že konanie o vyporiadanie BSM nebráni tomu, aby sa viedlo konanie o určenie, že vec patrí do BSM. Túto otázku je možné riešiť aj ako predbežnú v rámci samotného konania o vyporiadanie BSM. V danom prípade sa však toto konanie o určenie, že dom patrí do BSM, začalo skôr ako konanie o vyporiadanie BSM, bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, a preto nič nebránilo tomu, aby sa vo veci právoplatne rozhodlo, pričom súd v konaní o vyporiadanie BSM bude rozhodnutím, či vec patrí alebo nepatrí do BSM, viazaný. Uvedený postup bol v súlade so zásadou hospodárnosti konania. Naliehavosť na danom určení bola daná, keďže žalobkyňa tvrdila, že vec patrí do BSM, avšak z listu vlastníctva vyplývalo niečo iné.

2.5. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj ako „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobu zamietol. Dovolatelia si tiež uplatnili nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. Dovolatelia vo všeobecnosti namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočné, nepreskúmateľné a arbitrárne, že došlo k porušeniu rovnosti strán a zákazu denegatio iustitiae. V konkrétnostiach tvrdili, že odvolací súd sa nevysporiadal s ich námietkou nedostatku aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie strán sporu, pretože dotknutá nehnuteľnosť je vlastníctvom spoločnosti Y. Z. W..Y.R., ktorá však nebola stranou v danom spore. Žalobkyňa nepodala návrh na vstup tejto spoločnosti do konania, preto bolo spoločnosti Y. Z. W..Y.R.. upreté právo domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva pred súdom, čím bolo porušené právo tejto obchodnej spoločnosti na spravodlivý proces. Vytýkali odvolaciemu súdu nesprávne hodnotenie dôkazov, a to faktúr za dodaný tovar a materiál potrebný na výstavbu rodinného domu. Nesúhlasili so záverom súdov, že faktúry sa nevzťahujú k výstavbe daného rodinného domu, poukázali najmä na faktúru od spoločnosti LEGA, a.s. Ďalej namietali, že súdy sa nezaoberali originárnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva podľa § 132 Občianskeho zákonníka v spojení s § 542-545 Obchodného zákonníka, z ktorých vyplýva, že až do momentu riadneho prebratia diela objednávateľom patrí vlastnícke právo k veci jej zhotoviteľovi. Z tohto dôvodu je vlastníkom rodinného domu jeho zhotoviteľ, a to spoločnosť Y. Z. W..Y.R.. Uvedli, že žalobkyňa neprodukovala žiadny dôkaz o tom, že na výstavbu rodinného domu mali byť použité prostriedky z BSM, naopak dovolatelia predložili dôkazy preukazujúce úhradu všetkých dodávateľských faktúr na realizáciu rodinného domu spoločnosťou Y. Z. W..Y.R.. Z faktúr vyplýva, že boli vystavené v časovom období výstavby rodinného domu, pričom na žiadnom doklade a faktúre za spotrebiče a elektrické vybavenie nie je možné uvádzať miesto ich umiestnenia. Súdy sa zároveň nevysporiadali ani s opravenými faktúrami, ktoré žalovaní predložili a ktoré sú kľúčovým dôkazom preukazujúcim financovanie výstavby rodinného domu spoločnosťou Y. Z. W..Y.R..

3.2. Dovolatelia ďalej vytýkali odvolaciemu súdu, že sa nedostatočne zaoberal kritériami rozhodujúcimi pre určenie, či vec patrí do BSM. V danom prípade nebolo splnené ani jedno z kritérií, a to časové kritérium, kritérium spôsobu nadobudnutia veci a spôsobu jej užívania, keďže manželia a ani žalovaný 2/ nehnuteľnosť nenadobudli. Dovolatelia tiež namietali, že odvolací súd sa nevysporiadal ani s pochybnosťami ohľadom svedeckej výpovede B. K., na ktoré poukazovali už na pojednávaní pred súdom prvej inštancie a aj v odvolaní. Odvolací súd napriek tomu dôkaz svedeckou výpoveďou neodmietol a tvrdil, že žalovaní jej výpoveď nespochybovali, čo však je v rozpore s priebehom pojednávania konaného dňa 25. novembra 2021.

3.3. Odvolací súd sa podľa dovolateľov nevenoval ani ich argumentácii v súvislosti s posudzovaním dodatočného stavebného povolenia a kolaudačného rozhodnutia v prospech žalovanej 1/. Z ustanovení § 78 ods. 1, § 79 ods. 1 a § 82 ods. 1 stavebného zákona vyplýva, že stavebník nemusí byť vlastníkom stavby, preto na základe stavebného povolenia a kolaudačného rozhodnutia k stavbe nie je možné určiť vlastnícke právo tak, ako podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaných písomne vyjadrila podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) dňa 10. februára 2025, t. j. po uplynutí lehoty 10 dní, určenej súdom prvej inštancie v zmysle § 436 ods. 3 veta prvá CSP vo výzve, na vyjadrenie sa k dovolaniu, ktorá bola právnomu zástupcovi žalobkyne doručená dňa 14. októbra 2024. Žalobkyňa nepožiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k dovolaniu a ani o odpustenie zmeškania lehoty. Z uvedeného dôvodu dovolací súd v zmysle § 436 ods. 3 veta druhá CSP na oneskorene podané vyjadrenie žalobkyne k dovolaniu žalovaných neprihliadol.

5. Najvyšší súd ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalovaných je potrebné odmietnuť.

6. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti opravného prostriedku. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

8. Dovolatelia odvodzovali prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Dovolatelia boli toho názoru, že k naplneniu vady zmätočnosti došlo v dôsledku nedostatočne odôvodneného rozhodnutia odvolacieho súdu, jeho nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti.

11. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07).

12. Podľa ústavného súdu zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná absenciou súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaného prípadu, rozporom s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

13. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožniac sa s jeho dôvodmi. Je potrebné zdôrazniť, že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu vytvára s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie organickú (kompletizujúcu) jednotu, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (porov. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovení § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje

aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

14. V preskúmvanej veci sa odvolací súd nielen stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale reagoval aj na všetky podstatné odvolacie argumenty žalovaných. K námietke nedostatku aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie odvolací súd uviedol, že aktívna legitímácie žalobkyne a pasívna legitímácia žalovaného 2/ ako bývalých manželov vyplývala zo skutkového tvrdenia žalobkyne, že sporná nehnuteľnosť patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré môže vzniknúť len medzi manželmi. Pasívna legitímácia žalovanej 1/ vyplývala zo skutočnosti, že obec Š. dňa 20. júna 2018 vydala žalovanej 1/ ako stavebníkovi dodatočné stavebné povolenie stavby rodinného domu (bod 19 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Dovolací súd považuje uvedené zdôvodnenie za dostatočné a zodpovedajúce konečnému záveru súdov, že dotknutá nehnuteľnosť patrí do BSM sporových strán, ako aj odôvodneniu tohto záveru. Nie obsah žaloby a označenie žalovaných v nej, ale až rozhodnutie súdov v spore totiž odpovedá na otázku, či sú strany v spore skutočne vecne legitimované, t. j. či sú nositeľmi tvrdených subjektívnych práv a im zodpovedajúcich povinností.

15. V súvislosti s vecnou legitímáciou strán sporu dovolatelia tvrdili aj to, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces spoločnosti Y. Z. W..Y.R., ktorá bola podľa nich skutočným vlastníkom rodinného domu, avšak nebola označená ako strana tohto sporu, preto sa nemohla brániť. Treba zdôrazniť, že dovolatelia v tejto námietke netvrdili, že by postupom súdov došlo k porušeniu ich procesných oprávnení, čo znamená, že táto ich námietka už zo svojej podstaty nie je spôsobilá založiť dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolatelia nemajú žiadne procesné oprávnenie vystupovať v tomto konaní v mene tretieho subjektu - spoločnosti Y. Z. W..Y.R.: Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že spoločnosť Y. Z., W..Y.R. nebola zapísaná na liste vlastníctva ako vlastník, ani nebola stavebným úradom označená ako vlastník resp. stavebník predmetného domu, preto nebol dôvod, aby bola stranou tohto sporu. Spoločnosť Y. Z. W..Y.R. teda nie je stranou tohto sporu, nemá postavenie intervenienta, nejde ani o žiadny z prípadov núteného procesného spoločenstva v zmysle § 78 CSP, žiadne rozhodnutie súdu sa nedotýkalo jej procesných práv a povinností napr. tým, že nebola pripustená do konania, preto je zrejmé, že tejto spoločnosti postupom súdov v spore, ktorého nebola účastníkom, nemohli byť upreté žiadne procesné oprávnenia. Dovolatelia sa touto námietkou snažili spochybníť nie procesné otázky konania a postupu súdov, ale právne posúdenie sporu súdmi, keď vyjadrovali svoj nesúhlas s tým, že súdy neprisvedčili ich tvrdeniu, že predmetný dom je vlastníctvom tejto spoločnosti. Námietky smerujúce proti právnemu posúdeniu sporu súdmi však v súlade s konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladajú vadu zmatečnosti konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 54/2012, R 24/2017).

16. Odvolací súd sa zaoberal aj odvolacou námietkou výkladu ustanovení § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 542 až § 545 Obchodného zákonníka (bod 21 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) a zreteľne vysvetlil, že hrubá stavba existovala už v mesiaci február 2018, čo preukazovali dôkazy zo správneho konania o dodatočnom povolení stavby vrátane vyhlásenia žalovaného 2/ v tomto správnom konaní, ktorý sa sám označil za stavebníka ako fyzická osoba a uviedol, že hrubá stavba bola už postavená, pričom aj vlastníkom pozemku, na ktorom bol dom postavený, bol žalovaný 2/. Ak teda hrubá stavba existovala už vo februári 2018, tak zhotoviteľom a vlastníkom rodinného domu bol žalovaný 2/ ako fyzická osoba. Inými slovami žalovaný 2/ nepreukázal, že by stavebníkom a zhotoviteľom stavby bola v tomto okamihu spoločnosť Y. Z. W..Y.R., preto nebolo možné aplikovať ustanovenie § 542 ods. 2 Obchodného zákonníka. Dispozícia citovaného ustanovenia sa uplatňuje len vtedy, ak sú splnené jej predpoklady a tými sú existencia postavenia zhotoviteľa a existencia zmluvy, z ktorej vlastnícke právo zhotoviteľa vyplýva, pričom ani jedna z týchto skutkových okolností preukázaná nebola. Odvolací súd tiež vysvetlil, že spoločnosť Y. Z. W..Y.R. sa mohla považovať za zhotoviteľa diela až na základe zmluvy z 21. marca 2018, ktorú však nemohla uzatvoriť žalovaná 1/, keďže nebola v tom čase stavebníkom domu, tým bol žalovaný 2/, a k stavbe nemala žiadne iné právo, ktoré by ju k uzatvoreniu takejto zmluvy oprávňovalo. Zmluvu o dielo z 21. marca 2018 považovali súdy z tohto dôvodu za účelovo vyhotovenú a zmluvu o prevode práv a povinností stavebníka medzi žalovaným 2/ a žalovanou 1/ z 9. mája 2018 považovali za neplatnú aj z dôvodu absencie súhlasu žalobkyne ako manželky žalovaného 2/ (bod 32 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Súd prvej inštancie síce

nepresne uviedol, že zmluva je z tohto dôvodu absolútne neplatná, pričom ide o relatívnu neplatnosť, to však vzhľadom na existenciu námietky jej neplatnosti zo strany žalobkyne nič nemení na neplatnosti zmluvy. Týmto okolnostiam sa odvolací súd podrobne venoval v bodoch 21 až 24 odôvodnenia svojho rozhodnutia. Dovolací súd má za to, že aj v tomto smere bolo rozhodnutie odvolacieho súdu dostatočne odôvodnené a preskúmateľné.

17. Ani námietke dovolateľov, že súdy sa nedostatočne zaoberali kritériami rozhodnými pre určenie, či vec patrí do BSM, nie je možné prisvedčiť. Oba súdy správne skúmali časové hľadisko vzniku stavby ako veci v právnom zmysle. Už súd prvej inštancie dospel k záveru, že hrubá stavba existovala najneskôr k 12. februáru 2018, t. j. v čase trvania manželstva žalobkyne a žalovaného 2/ (str. 20, bod 25 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Odvolací súd zhrnul a zopakoval, že zmluva o dielo z 21. marca 2018 bola uzatvorená účelovo v čase, keď už dielo bolo vyhotovené, čo vyplývalo z vyhlásenia samotného žalovaného 2/ v žiadosti o dodatočné povolenie stavby podľa § 88 a § 88a stavebného zákona (body 21 a 22 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Následne sa súdy zaoberali aj otázkou, z akých finančných prostriedkov bol dom počas trvania manželstva žalobkyne a žalovaného 2/ postavený (body 24 a 25 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, body 27 a 30 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Oba súdy dospeli k záveru, že žalovaný 2/ nepreukázal výlučné financovanie stavby z prostriedkov spoločnosti Y. Z. W..Y.R.. Napokon sa súdy vyjadrili aj ku kritériu spôsobu užívania domu. Súd prvej inštancie dôvodil tým, že žalovaný 2/ nepreukázal, že by dom užíval výlučne on, nebol preukázaný ani jeho zámer predat' nehnuteľnosť na podnikateľské účely. Žalobkyňa tvrdila, že nehnuteľnosť mala byť určená na ich spoločné bývanie, pričom žalovaný 2/ toto tvrdenie nevyvrátil (bod 31 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), odvolací súd tieto závery súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Vzhľadom k záveru súdov nižšej inštancie, že stavebníkom a vlastníkom stavby bol žalovaný 2/ ako fyzická osoba, pričom nebol preukázaný žiadny titul spoločnosti Y. Z. W..Y.R.. k stavbe a tým nebol preukázaný ani žalovaným tvrdený účel stavby domu na jeho následný komerčný predaj, dovolací súd považoval odôvodnenie rozhodnutí súdov nižšej inštancie aj v tejto časti za správne a dostatočné.

18. Odvolací súd sa venoval aj argumentácii žalovaných v súvislosti s posudzovaním dodatočného stavebného povolenia a kolaudačného rozhodnutia, a to v bode 23 svojho rozhodnutia, pričom záver o vzniku vlastníckeho práva žalovaného 2/ ako fyzickej osoby k stavbe nezažil na rozhodnutí správneho orgánu vydanom v stavebnom konaní a ani na kolaudačnom rozhodnutí tak, ako to tvrdia dovolatelia. Odvolací súd otázku vlastníckeho práva žalovaného 2/ k stavbe posúdil samostatne bez zreteľa na rozhodnutie stavebného úradu a jasne vyložil, že vznik vlastníckeho práva k stavbe sa viazal k momentu jej vzniku ako veci v právnom zmysle, pričom týmto okamihom bol moment, kedy stavba existovala ako hrubá stavba, a k preukázanej skutočnosti, že žalovaný 2/ bol jej vlastníkom v danom okamihu ako fyzická osoba (bod 21 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu). Odvolací súd pritom tieto svoje závery vyvodil o. i. aj zo skutkových okolností zistených a preukázaných listinnými dôkazmi z dodatočného stavebného konania, to ale neznamená, že by rozhodnutie súdu bolo založené na záveroch stavebného úradu v správnom konaní. Výkladu ustanovení stavebného zákona a postaveniu žalovaného 2/ ako stavebníka v konaní o dodatočnom povolení stavby sa odvolací súd venoval predovšetkým v dôsledku reakcie na odvolaciu argumentáciu žalovaného 2/, že konal za spoločnosť Y. Z. W..Y.R., ktorá bola zhotoviteľom stavby a tým aj jej vlastníkom v zmysle § 542 až § 545 Obchodného zákonníka.

19. Na základe vyššie uvedeného nie je možné prisvedčiť tvrdeniu dovolateľov, že odvolací súd nereagoval na ich odvolacie námietky a že jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, že nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok. Preto skutočnosť, že dovolateľ s názorom odvolacieho súdu nesúhlasí, sama o sebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

20. V rámci vady v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolatelia spochybňovali aj správnosť zisteného skutkového stavu a spôsob hodnotenia dôkazov odvolacím súdom. Tvrdili, že odvolací súd dospel k nesprávnemu záveru, že faktúry za dodaný tovar a materiál spoločnosťou Y. Z. W..Y.R.. nemožno spojiť s výstavbou dotknutej nehnuteľnosti v Dolných Štitároch, keďže z časového hľadiska boli faktúry vystavené v období jeho výstavby a nie je potrebné na nich uvádzať miesto dodania tovaru a materiálu. Osobitne poukázali na faktúru spoločnosti LEGA, a.s. Namietali tiež nesprávne posúdenie dôkazného bremena strán v spore, keďže žalobkyňa neprodukovala žiadny dôkaz o financovaní stavby z prostriedkov BSM a žalovaný 2/ naopak predložil do konania dôkazy o financovaní stavby spoločnosťou Y. Z. W..Y.R.. Napokon spochybňovali aj vierohodnosť svedkyne Valérie Nagyovej a pripustenie tohto dôkazu odvolacím súdom.

21. S ohľadom na obsah týchto dovolacích námietok dovolací súd považuje za nutné zdôrazniť, že dovolací súd nie je súdom skutkovým, ani súdom tretej inštancie, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nemôže formulovať nové skutkové závery a je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd má možnosť len posúdiť, či konanie nebolo postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V týchto intenciách pristúpil dovolací súd k preskúmaniu dovolacích námietok žalovaných.

22. K namietanému hodnoteniu dôkazov odvolacím súdom dovolací súd uvádza, že nesúhlas dovolateľov s tým, ako odvolací súd hodnotil vykonané dôkazy, nemožno považovať za porušenie ich procesných práv (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9CdoPr/8/2023). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval aj ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020). Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP, vychádza z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky a musí vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a pod.

23. Žalobkyňa odôvodnila žalobu skutkovým tvrdením, že k nadobudnutiu dotknutej stavby došlo počas trvania manželstva so žalovaným 2/, a preto stavba patrí do masy BSM. V danom prípade rozhodujúcou hmotnoprávnou normou bolo ustanovenie § 143 Občianskeho zákonníka, z ktorého možno vyvodiť záver, že pokiaľ nie je preukázaný opak, má sa za to, že majetok nadobudnutý a záväzky vzniknuté za trvania manželstva tvoria BSM (sp. zn. 3Cdo/20/2020). Pre prijatie záveru o tom, že určitá vec patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, teda postačuje zistenie, že bola nadobudnutá počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva niektorým z manželov hoc i len z nepatrnej časti z peňažných prostriedkov spoločných obom manželom (R 36/1985), pričom nadobudnutím veci treba rozumieť aj jej vytvorenie obidvoma manželmi alebo jedným z nich počas trvania manželstva (sp. zn. 9Cdo/30/2024). Správne preto súdy nižšej inštancie posúdili, že dôkazné bremeno ohľadom preukázania nadobudnutia veci (vytvorenia hrubej stavby) počas trvania manželstva žalobkyne a žalovaného 2/ zaťažovalo žalobkyňu. Súdy pritom mali za preukázané, že stavba vznikla počas trvania manželstva a jej stavebníkom bol žalovaný 2/ ako fyzická osoba, nie „jeho“ obchodná spoločnosť. Vzhľadom na tieto skutkové zistenia, keďže to bol žalovaný 2/, kto bol stavebníkom domu a kto stavbu aj financoval, nebolo možné spravodlivo žiadať od žalobkyne, aby preukazovala, z akých zdrojov bola stavba nadobudnutá. Ak žalovaný 2/ v rámci svojej procesnej obrany tvrdil, že stavba nie je vecou patriacou do BSM, vo svojej podstate sa domáhal vylúčenia veci z BSM a aplikácie ustanovenia § 144 Občianskeho

zákonníka z dôvodu, že stavba nebola nadobudnutá z finančných prostriedkov patriacich do BSM. Za tejto situácie zaťažovalo žalovaného 2/ dôkazné bremeno preukázania tvrdenia, že peňažné sumy vynakladané za trvania manželstva na tento majetok boli výlučne z prostriedkov obchodnej spoločnosti Y. Z. W..Y.R., ktorej bol žalovaný 2/ v danom čase konateľom, prípadne z iných zdrojov nepatriacich do BSM (pozri napr. sp. zn. III. ÚS 240/2022, 3Cdo/20/2020, 9Cdo/30/2024). Keďže sa toto tvrdenie žalovanému 2/ nepodarilo preukázať a nebolo preukázané žiadne právo spoločnosti Y. Z. W..Y.R. k nehnuteľnosti v čase jej vzniku, logicky vyznieva záver súdov nižšej inštancie, že stavba, ktorá vznikla počas trvania manželstva a BSM, patrí do BSM.

24. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dostatočne, jasne a zrozumiteľne vysvetlil aj to, ako hodnotil dôkazy predložené žalovaným 2/ a ako dospel k záveru o neunesení dôkazného bremena financovania stavby z výlučných prostriedkov spoločnosti Y. Z., W..Y.R.. Uviedol, že žalovaným predložené faktúry nesúviseli so stavbou sporného drevodому v Š.I., pričom sa podrobne venoval jednotlivým faktúram a dôvodom, pre ktoré ich považoval za sporné (bod 24 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu). Odvolací súd vysvetlil, že tieto faktúry neboli súladné s časom výstavby domu (hrubej stavby) podľa zmluvy o dielo z 30. novembra 2017, pri niektorých nebol preukázaný súvis so stavbou drevodому a pôvodná faktúra a predfaktúra spoločnosti LEGA, a.s. sa vzťahovala na stavbu iného rodinného domu. Dovolatelia nešpecifikovali, ktoré konkrétne predložené faktúry sa podľa nich mali týkať obdobia výstavby drevodому v obci Š.. Podľa obsahu spisu bez pochybností takouto faktúrou vydanou v období od 1. decembra do 14. decembra 2017 mohla byť jedine opravená faktúra od spoločnosti LEGA, a.s. Odvolací súd sa ňou dostatočne zaoberal, keď konštatoval, že táto opravená faktúra síce bola vystavená na rodinný dom Laura, avšak týkala sa výlučne stavebných prác na tomto dome, nie dodaného materiálu, kým podľa pôvodnej faktúry a predfaktúry malo ísť o materiál na stavbu rodinného domu.

25. Odvolací súd navyše vyhodnotil tieto dôkazy v spojení s ostatnými skutkovými zisteniami, najmä že spoločnosť Y. Z. W..Y.R. nemala dielo vedené vo svojom účtovníctve, že táto spoločnosť postavila v obci Štitáre minimálne tri domy, že cena diela podľa zmluvy z 21. marca 2018 medzi žalovanou 1/ a Y. Z. W..Y.R. predstavovala sumu 80 400 eur s DPH. Z fotografií zo stavebného konania založených v súdnom spise je viditeľné, že dom mal v tom čase pokrytú strechu, pričom z faktúry predloženej spoločnosťou LEGA a.s., nevyplýva, že by zahrňovala napríklad aj túto položku a faktúra spoločnosti STRECHY BRATH, s.r.o. z 2. novembra 2017 s dodaním tovaru/služby takisto 2. novembra 2017 nespada do obdobia výstavby domu. V konečnom dôsledku by teda ani záver o pravdivosti spornej opravenej faktúry nevedel k úspechu žalovaných v spore, pretože jednak nebolo preukázané financovanie celej sumy diela z prostriedkov nepatriacich do BSM a jednak nebol preukázaný žiadny titul vynaloženia týchto finančných prostriedkov spoločnosťou Y. Z. W..Y.R. ako nevlastníkom stavby. Mohlo by ísť len o plnenie v prospech tretieho subjektu, t. j. v prospech žalovaného 2/, ktorý bol stavebníkom domu, počas trvania BSM, čo by aj tak viedlo k záveru, že stavba patrí do masy BSM s tým, že v takom prípade by bolo potrebné v rámci vyporiadania BSM vyporiadať aj pohľadávku spoločnosti Y. Z. W..Y.R..

26. K námietke dovolateľov, že sa odvolací súd nevysporiadal s pochybnosťami týkajúcimi sa svedeckej výpovede B. K., dovolací súd poukazuje na bod 28 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Z tohto bodu je zrejmé, že odvolací súd sa touto námietkou zaoberal a nepovažoval tvrdenia žalovaných za spôsobilé pre odmietnutie výpovede svedkyne z dôvodu jej nedôveryhodnosti. Zároveň zdôraznil, že táto svedecká výpoveď nebola pre jeho právne závery kľúčová, keďže preukázanie stavu rozostavanosti stavby domu bolo založené na iných dôkazných prostriedkoch, a to najmä na vyjadrení samotného žalovaného 2/ v žiadosti o dodatočné stavebné povolenie z 12. februára 2018 a tiež v spoločnom vyjadrení žalovaných v podaní z 8. júna 2021. Aj keby teda súdy neprihliadali na svedeckú výpoveď B. K., aj tak by prišli k skutkovému záveru, že hrubá stavba domu existovala už vo februári 2018. Ani dovolací súd nepovažuje okolnosť rozhovoru svedkyne a žalobkyne pred pojednávacou miestnosťou za objektívne spôsobilú preukázať zaujatosť svedkyne pri podaní svedeckej výpovede. Svedkyňa na pojednávaní dňa 25. novembra 2021 po poučení podľa § 196 CSP uviedla, že obe strany sporu pozná len z pracovnej činnosti na Obecnom úrade v Štitároch. Svedkyňa nezamĺčala to, ako sa o predmetnej

informácii dozvedala a okrem toho podstatná bola tá časť výpovede, ktorá sa týkala okolností, o ktorých sa dozvedela z pracovnej činnosti. Napokon jej výpoveď bolo potrebné vyhodnotiť spolu s ostatnými dôkaznými prostriedkami, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd sa aj s touto námietkou žalovaných dostatočne, zrozumiteľne a logicky správne vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

27. Z vyššie uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nemožno považovať za nedostatočne odôvodnený, arbitrárny či nepreskúmateľný. Dovolací súd nezistil ani nesprávnosť postupu súdov nižšieho stupňa v procese dokazovania, pričom zistený skutkový stav zodpovedal vykonanému dokazovaniu, hodnotenie dokazovania bolo dostatočne zdôvodnené a neodporovalo zásadám formálnej logiky. Dovolací súd teda konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalovaných procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

28. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a v súlade so zásadou úspechu strany v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP). Keďže žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná, dovolací súd jej proti procesne neúspešným žalovaným 1/ a 2/ (dovolateľom) priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.